

DRIEPAS

Verenigingsblad van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo

Jaargang 35

nr. 3

november 2018

In dit nummer:

In gesprek
met:
Mevr. A.
Hamann-
Jochim van
Nootdorp

Onverwacht
bericht van
oud
Groessenaar
Pieter Vedder
vanuit
de USA

Verenigings-
nieuws

Toen en Nu

www.hkdgl.nl

Inhoudsopgave

In dit nummer:

Inhoudsopgave / Jaarprogramma 2

Voorwoord / Colofon 4

In gesprek met Mevr. A. Hamann-Jochim van Nootdorp. 5

Over haar leven in Loo en in de buitendijkse woning, die regelmatig met hoog water te kampen heeft (gehad).
Een bijdrage van Agnes van Beurden

Onverwacht bericht van een oud-Groessenaar Pieter Vedder van overzee 12

Verenigingsnieuws 18

Toen en Nu 20

Programma 2018/2019

woensdag 27 maart 2019

Ledenvergadering

Plaats: OGtent, Duiven

Programma voor deze avond volgt.

*****

zaterdag 7 september 2019

OPEN MONUMENTENDAG

Thema: Plekken van plezier

zondag 29 september 2019

Centrum Duiven, aanvang 12:00 uur

DUUVE TE GEK

*****

oktober 2019

MAAND VAN DE GESCHIEDENIS

Thema: Zij/Hij

*****

november 2019

SYMPOSIUM

Thema en plaats volgt

Uitnodiging

Graag nodigen wij u uit tot het bijwonen van het jaarlijkse symposium van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo, op woensdag 21 november 2018.

Het symposium vindt plaats in "De Dorpsnoot", Loostraat 69b te Loo.

Het programma is als volgt:

19.30 – 20.00 uur

Aankomst en ontvangst deelnemers met koffie of thee.

20.00 – 20.05 uur

Welkomstwoord door de voorzitter van de Historische Kring.

20.05 – 21.00 uur

Vertoning film over Loo uit 1959.

Aanvullend anekdotes door **Harry IJzermans**.

21.00 – 21.15 uur

Pauze (met koffie)

21.15 – 22.00 uur

Lezing over de geheimzinnige rivier in het volksgeloof van Liemers en Betuwe; de verborgen betekenis van de volksverhalen.

Er is meer tussen hemel en aarde, dachten de bewoners van de Liemers en de Betuwe vroeger. Ze keken met andere ogen naar de rivier dan wij in onze tijd. De rivier had volgens hen een bovennatuurlijke kracht, die geluk en ongeluk kon brengen. Dit alles blijkt uit de schat aan volksverhalen die het Meertens Instituut heeft verzameld aan de hand van interviews met ouderen uit het rivierengebied in de jaren zestig.

Landschapshistoricus **Ferdinand van Hemmen** is in de ban geraakt van deze overlevering.

In deze lezing neemt hij ons aan de hand van een PowerPoint-voorstelling mee naar de wondere wereld achter de verhalen: een mysterieuze stem die uit de rivier roept, klokgelui dat opklinkt in een diepe kolk, lichtjes die dansen boven het water, een spook dat naar de overkant van de Neder-Rijn wordt gebannen, huiveringwekkend gekwetter dat weerklinkt in een bos bij de rivier. Aan bod komen vragen als: hoe zijn die geheimzinnige verhalen ontstaan? Welke verborgen betekenis hebben ze? En hebben ze voor onze tijd een boodschap in petto?

22.00 – 22.05 uur

afsluiting

P. Bus

voorzitter Historische Kring Duiven-Groessen-Loo

NB. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. Wel verzoeken wij u zich aan te melden voor 11 november as.

U kunt zich aanmelden per e-mail aan secretariaat@hkdgl.nl

Beste lezer,

De mooie lange zomer is voorbij. Wij zijn weer begonnen met onze verenigingsactiviteiten.

Voor de zomer hebben wij deelgenomen aan "Das Groessen". We stonden op een mooie, historische plaats, in de kerk.

Op 30 september presenteerden wij ons op "Duuve te gek". Onze kraam stond mooi in de loop vlak voor de OGtent. Er meldden zich weer nieuwe leden en vrijwilligers.

Vorige hebben wij een laatste gesprek gevoerd met de gemeente over ons beleidsplan in het kader van het nieuwe stimuleringsbeleid van de gemeente. Het bestuur is tevreden met de uitkomst, het uiteindelijke resultaat, de subsidievaststelling, volgt pas na de begrotingsbespreking in de raad. Wel zijn we van mening dat de weg naar de uitkomst iets minder hobbelig had mogen zijn.

Inmiddels hebben wij onze intentie uitgesproken mee te doen met de Liemerse Beeldbank. Wij zullen dit met kleine stapjes doen om te zien hoe de beeldbank zich gaat ontwikkelen. Ook willen wij zicht krijgen op de tijdsinspanning die hiervoor van ons gevraagd gaat worden.

Het is goed te merken, dat we er dit jaar meer actieve vrijwilligers aan de slag zijn. Van ons archief is nu duidelijk wat er globaal aanwezig is. De volgende stap zal zijn om het meer in detail vast te leggen. En toegankelijk te maken.

Er zijn weer meer oudere Driepassen in te zien op onze website.

Over de inhoud van deze Driepas kan ik zeggen dat de artikelen over de gebeurtenissen in Groessen in 1944 tot wereldwijde reacties hebben geleid. In dit nummer komt een Groessense Amerikaan aan het woord.

In dit nummer vindt u ook de uitnodiging voor ons symposium op 21 november as. Deze maal wordt dat in 't Loo gehouden. Ik hoop u daar te mogen begroeten.

Veel leesplezier.
Piet Bus
secretaris

Driepas is een uitgave van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo en verschijnt drie a vier maal per jaar.

Losse nummers € 3,00.

Driepas is een begrip uit de bouwkunst: drie elkaar snijdende cirkels die samen een driehoek vormen, veelvuldig toegepast in gotische kerkvensters. In profane zin gebruikt als symbool voor de samenwerking van de kerkdorpen Duiven, Groessen en 't Loo.

Redactieadres:
redactie@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven

Bestuur:
bestuur@hkdgl.nl

Voorzitter:
P. Bus

Secretaris:
secretariaat@hkdgl.nl
P. Bus

Penningmeester:
E.Scheeres
penningmeester@hkdgl.nl
IBAN: NL54RABO0315407484
BIC: RABONL2U

Lid:
C. Smits
A. van Beurden

Secretariaat:
secretariaat@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven

Internet:
www.hkdgl.nl

Oplage: 300 stuks

Het lidmaatschap van de Historische Kring kost €14,00 per jaar; het partner- of gezinslidmaatschap € 5,20 extra per jaar.

Leden en abonnees buiten de gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort betalen € 3,50 als bijdrage in de verzend- en portokosten. Opzeggen van lidmaatschap of abonnement uitsluitend schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar. Uit de uitgave mag niets worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming vooraf en zonder bronvermelding.

In gesprek met: mevr. Hamann-Jochim van Nootdorp

Over haar leven in Loo en in de buitendijkse woning, die regelmatig met hoog water te kampen heeft (gehad).

Aanleiding

Op 21 november 2018 houdt de Historische Kring Duiven-Groessen- Loo een symposium in De Dorpsnoot. Er zijn twee thema's: over het dorpsleven in Loo en de geschiedenis van de waterlopen in de laatste eeuwen in Loo.

De redactie van de DRIEPAS was benieuwd naar het leven van de bewoners van "DE BULT" van nu, hoe zij nu omgaan met de dreiging van hoog water. En welke maatregelen zij hiervoor nemen.

Mevr. A. Hamann, september 2018 (foto Familie Hamann)

Ontmoeting

De HKDGL vond Mevr. Hamann (geb.1936) bereid om te vertellen over haar leven in de mooie, oude boerderij op de Bult in Loo.

We werden hartelijk verwelkomd door de hond en Mevr. Hamann, een krachtige, statige, actieve en levenslustige dame.

Van Velp naar Loo

In 1959 kwamen mevr. Hamann en haar man Henry na drie jaar lang zoeken naar een woning uiteindelijk terecht in Loo. Het was immers de tijd van enorme woningnood. In de oude boerderij op de Bult wilden ze graag wonen. Er was immers een flink lap grond bij, waar hun paarden goed konden vertoeven. Dat er nog geen oprijlaan was en dat ze nog door de klei en het weiland moesten ploegen om bij het huis te komen, weerhield hen niet van de aankoop.

1988 De Drie huizen op de bult. (Foto Familie Hamann)

Geschiedenis van het huis

Voor de mooie boerderij die in 1928 naast het bestaande gebouw, dat er al 300 jaar staat, bijgebouwd werd, bedacht het jonge gezin meteen een nieuwe naam: De Lindehorst. Er stond immers een mooie lindeboom voor het huis en een horst is een benaming voor een hoger stuk gelegen grond. Het huis heeft al een lange geschiedenis. Tot in de 50-er jaren woonde daar de familie Peters. Zij waren vissers. Ze vingen vooral zalm en haring. Noodgedwongen moesten ze rond 1930 stoppen, omdat in de Rijn vanwege de vervuiling steeds minder te vissen viel. Niet alleen de familie Peters moest stoppen. Er waren meerdere vissersfamilies in Loo, die in de Rijn allemaal hun eigen visgronden hadden en gedwongen waren ermee te stoppen. Toen de familie Peters was vertrokken, woonde er een paar jaar een handelaar in.

In WOII werden er Duitsers gestationeerd in het huis. Het huis lag immers op een strategische plek aan de Rijn en bij het veer. Uit voorzorg hadden de Duitsers de zitkamer meteen opgehoogd.

In de oorlog bediende de familie Bouwmeister -ook woonachtig op de bult- het veer.

Wat de Duitsers nooit te weten zijn gekomen, was het feit dat de burens van dat moment de familie

Bouwmeester regelmatig Engelse en Franse piloten/soldaten in huis hadden en hen overzetten met hun roeiboot. De familie Bouwmeester heeft na de oorlog terecht een belangrijke onderscheiding hiervoor ontvangen van de Franse regering.

Toen de familie Hamann het huis in 1959 betrok, verbouwden zij de stal tot een prachtige, zonnige woonkamer met een schitterende open haard. Sindsdien woont het gezin Hamann er met veel plezier.

In de loop van de tijd werden er in het gezin Hamann twee dochters geboren, waarvan één dochter nu een van de andere woningen op de Bult bewoont.

Hoogwater 1983, De honden en katten gaan altijd mee! (Foto: Familie Hamann)

Goed met de buren, je bent op elkaar aangewezen!

Meerdere keren tijdens ons gesprek sprak mevrouw de woorden uit: "We waren altijd goed met de buren, want je bent op elkaar aangewezen! Toen we hier kwamen wonen, zijn we door de buren op weg geholpen".

Deze woorden betroffen vooral de perioden met hoog water.

Bijna jaarlijks heeft de Bult te maken met hoog water, het ene jaar meer, het andere jaar minder. Als het water nog niet te hoog was, waadden de gezinsleden aan de draad zo naar boven. Was het water te hoog, dan moest de boot eraan te pas komen.

Elke woning heeft altijd een boot paraat voor geval van nood. Hun eerste boot was een licht, plastic bootje. Dat bootje werd al snel vervangen door een

ijzeren roeiboot. Nu heeft mevrouw Hamann een boot met een motor.

In tijden van hoog water, werd er goed met de burens samengewerkt. Eerst roeiden ze samen met één boot, later met twee boten. Ze voeren om beurten: een boot bij het huis en de andere boot bij de dijk. Later bracht mevrouw de kinderen en de echtgenoot naar de overkant om naar de school en naar het werk te gaan.

2001 Mevrouw Hamann staat bij haar "reddingsbootje". (Foto: familie Hamann)

Waterstroming kennen is zó belangrijk

Wat Mevrouw Hamann ons op het hart drukte, is dat kennis van de waterstromingen bij hoogwater zó belangrijk is. Mevrouw Hamann: "De meeste mensen beseffen niet hoe sterk de krachten van (hoog)water en de wind zijn. Onvoorstelbaar krachtig. Ook hebben we weleens last gehad van ijsvorming. Als mens is er dan niet tegen op te roeien, ook niet met een motorboot. We hebben altijd gebruik moeten maken van de natuurlijke waterstromen om aan de overkant te komen."

Deze kennis van de stromingen wordt al eeuwenlang doorgegeven door de eerdere bewoners van deze horst.

Hoogwater in 1993 en 1995

Bijna elk jaar hebben de bewoners op de bult te maken met hoogwater. Meestal is de overlast niet zo groot.

In 1993 stond het water al bijzonder hoog. De familie had daarna meteen de stallen verhoogd. En waande zich veilig.

Tijdens het hoogwater in 1995 was de waterstand extreem hoog. In 1995 werd er op bevel van de overheid tot evacuatie overgegaan van 250.000